

120 GODINA

SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U SPLITU

Ruđera Boškovića 31, 21000 Split

Tel: (021) 434 800

Fax: (021) 434 801

svkst@svkst.hr

www.svkst.unist.hr

HR7824070001100578497

OIB: 40099344720

Izvješće o radu
Matične službe za
istraživanje i razvoj
Sveučilišne knjižnice u
Splitu za 2023. godinu

Matična služba za istraživanje i razvoj
KLASA: 612-04/24-01/145
URBROJ: 2181-121-01-24-02
Split, 19. veljače 2024.

Matična djelatnost Sveučilišne knjižnice u Splitu obuhvaća četiri županije (Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku te Dubrovačko-neretvansku) i dva podsustava:

- podsustav visokoškolskih knjižnica (knjižnice javnih i privatnih visokih učilišta u okviru sveučilišta i izvan njega)
- podsustav specijalnih knjižnica (knjižnice znanstvenih instituta, bolničkih i zdravstvenih ustanova, muzeja, galerija i arhiva, vjerskih zajednica, javnih i državnih tijela, trgovačkih društava, udruga i društava i ostale knjižnice)

Djelatnice Matične službe za istraživanje i razvoj:

1. Irena Urem, viša knjižničarka, voditeljica
2. Ljiljana Poljak Bilić, knjižničarka (do 6. listopada 2023.)

Suradnica na terenu:

Ana Radić Bizjak, viši konzervator/restaurator, voditeljica Odjela za zaštitu i digitalizaciju građe

RADNE CJELINE

1. Terenski rad (visokoškolske i specijalne knjižnice)

- a. Knjižnica Nisiteo Politeo, Stari Grad – revizija kulturnog dobra
- b. Knjižnica Državnog arhiva u Dubrovniku, redoviti stručni nadzor
- c. Knjižnica Opće bolnice u Zadru, redoviti stručni nadzor
- d. Knjižnica Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, redoviti stručni nadzor
- e. Knjižnica Veleučilišta u Šibeniku, redoviti stručni nadzor
- f. Knjižnica Arheološkog muzeja u Splitu, 2. redoviti nadzor, promjena voditelja
- g. Knjižnica Kliničkog bolničkog centra Split, redoviti stručni nadzor
- h. Knjižnica Veleučilišta Aspira u Splitu, izvanredni stručni nadzor
- i. Knjižnica Dubrovačkih muzeja, stručni posjet
- j. Zbirka knjižne građe Galerije umjetnina u Splitu, stručni posjet

- k. Knjižnica Franjevačkog samostana i crkve sv. Ante na Poljudu, Split, prijava kulturnog dobra – građa 16. st., suradnja s dr. sc. Marinom Krpan Smiljanec iz Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo NSK
- l. Knjižnica samostana Male braće u Dubrovniku, suradnja s dr. sc. Marinom Krpan Smiljanec iz Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo NSK

Stručni nadzor uključuje pisano izvješće te kontinuiranu savjetodavnu ulogu s ciljem približavanja knjižnica uvjetima zadanim propisanim Standardima za specijalne knjižnice (NN 103/2021) i Standardima za visokoškolske, sveučilišne i znanstvene knjižnice (NN 81/2022) te ostalim strukovnim aktima. Kada nisu u potpunosti jasni uvjeti postojanja knjižnice ili zbirke knjižne građe, napravi se stručni posjet.

Fond Knjižnice Dubrovačkih muzeja (osobito Pomorskog muzeja) je od iznimne vrijednosti, ali nažalost bez zaposlenog knjižničara u punom radnom vremenu (djelatnica koja je radila na pola radnog vremena je tijekom 2023. godine otišla u mirovinu).

Zbirka knjižne građe Galerije umjetnina u Splitu nema stručno knjižnično osoblje, što je s obzirom na vrijedan fond i lijepo uređenu knjižnicu velika šteta.

1.1. Terenski rad – problematika

Visokoškolske knjižnice:

Problematika u 2022. godini	Poboljšanje u odnosu na proteklu godinu		Stanje u 2023. godini - objašnjenje
	DA	NE	
Ukidanje radnih mjesta stručnih knjižničarskih osoba			U visokoškolskim knjižnicama splitskog sveučilišta se zaustavio negativan trend gubljenja radnih mjesta. Ipak, na Pravnom fakultetu i dalje čekamo zapošljavanje knjižničnog tehničara te na Pomorskom fakultetu voditelja knjižnice.
Obnova knjižnica i useljavanje u nove prostore			Knjižnica Filozofskog fakulteta u Splitu je dodatno proširena.

Nema novih zapošljavanja (u onim knjižnicama u kojima je zbog povećanja posla potrebna dodatna radna snaga)			U pojedinim knjižnicama (npr. Medicinskog fakulteta, FESB-a i Filozofskog fakulteta) potrebna su nova radna mjesta, ali ona nisu odobrena. Ovo je problem koji se ponavlja već godinama i nema naznaka skorom rješavanju. Knjižnica Pomorskog fakulteta u Splitu je već duže vrijeme bez voditelja knjižnice jer Fakultetu nije odobren novi koeficijent.
Napredovanja u struci koja ne prate povećanje pripadajućih koeficijenata			Ministarstvo kulture i medija i Ministarstvo znanosti i obrazovanja nisu usuglašeni na temu automatskog povećanja koeficijenta nakon stečenog prava napredovanja u knjižničarskoj struci.
Ne postoje godišnja sredstva namijenjena edukaciji stručnog knjižničnog osoblja			Pitanje edukacije stručnog knjižničarskog osoblja i dalje je problem te, sudeći prema statističkim podacima, veći broj ustanova izdvaja mala ili nikakva sredstva. Edukacija koja je isključivo online nije dovoljna za širenje postojećih znanja kao ni za stjecanje novih. Susreti s kolegama iz struke i razmjena znanja je jednako važna kao i samostalna izobrazba.

Specijalne knjižnice:

Problematika u 2022. godini	Poboljšanje u odnosu na proteklu godinu		Stanje u 2023. godini - objašnjenje
	DA	NE	

Nedostatak stručnog knjižničarskog osoblja			U specijalnim knjižnicama nema značajnijeg pomaka u odnosu na prethodnu godinu. Cijeli niz vrijednih zbirki knjižne građe nema zaposleno stručno knjižničarsko osoblje. Također, knjižnica Muzeja grada Splita nije uspjela dobiti od Grada dopuštenje za zapošljavanje knjižničara, već i dalje knjižnicu vodi knjižničarski tehničar. Na području Dubrovačko-neretvanske županije primijećen je nedostatak stručnog knjižničarskog osoblja. Na tom području nalaze se vrijedne zbirke knjižne građe, kako u ustanovama kulture tako i u samostanima.
Vrijedne zbirke knjižne građe o kojima skrbe znanstvenici, dokumentaristi, kustosi i sl., a ne možemo ih registrirati kao knjižnice			Još uvijek je veliki broj zbirki knjižne građe kao i knjižnica koje su u Upisniku knjižnica, a nemaju zaposlenu stručnu knjižničarsku osobu.
Neadekvatni prostori			U ustanovama u kojima nemamo stručno knjižničarsko osoblje često ni prostor nije u skladu s čl. 7 Standarda za specijalne knjižnice (NN 103/2021). Zbirke knjižne građe nerijetko su smještene u radnim sobama pojedinaca koje ih vode. Ima i pozitivnih primjera, pa je tako Knjižnica Kliničkog bolničkog centra Split u potpunosti renovirana i opremljena novim namještajem i računalnom opremom. Knjižnica Državnog arhiva u Dubrovniku je dobila spremište u novim prostorima u zgradi u Gružu. Ipak, takvih je primjera nedovoljno te bi osnivači specijalnim knjižnicama trebali posvetiti više pažnje.
Nepostojanje obveznih akata i sl.			Stručni nadzori su donijeli pomak te se tamo gdje su zaposlene stručne knjižničarske osobe radi na novim dokumentima i nastoje se zadovoljiti propisani standardi.

Muzejska djelatnost (građa) = (≠) knjižnična djelatnost (građa)			U muzejskim knjižnicama postoji problem pripadnosti fonda: nije uvijek jasno inventarizira li se knjižni fond kao muzejska ili knjižnična građa. Taj problem je posebno prisutan u ustanovama koje imaju zbirke knjižne građe i nemaju zaposlenog knjižničara u punom radnom vremenu, kao npr. u Gradskom muzeju Korčule.
Knjižnice vjerskih zajednica: pravo posjeta, (ne)usklađenost pravnih dokumenata			Knjižnice vjerskih zajednica nemaju knjižničara zaposlenog u punom radnom vremenu, a s druge strane imaju vrijednu staru i rijetku građu koja je kulturno dobro Republike Hrvatske te su prave riznica znanja. U 2022. godini se pojavio problem prava nadzora Matične službe za istraživanje i razvoj knjižnicama i zbirkama knjižne građe vjerskih zajednica. Ovaj se problem nije riješio ni u 2023. godini. Također postoji problem održavanja onih zbirki i knjižnica koje su sređene prethodnih godina, ali su u međuvremenu zapuštene te i dalje nemaju zaposlenog knjižničara da o njima skrbi. I kod samostanskih knjižnica ima svijetlih primjera pa je Franjevački samostan sv. Ante u Splitu, zahvaljujući donacijama, uredio prostor, nabavio odgovarajući namještaj za smještaj stare i vrijedne građe te popisao i zaštitio građu 16. i 17. stoljeća. Kolegica dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, pročelnica Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice pripremila je izvješća za prijavu kulturnog dobra.

1.2. Matična djelatnost (ostali zadaci)

- savjetodavna uloga (kontinuirano kroz godinu)
- obavještavanje knjižničara u sustavu (kontinuirano kroz godinu)
- uvođenje novih kolega/kolegica u posao (program edukacije i savjetodavna uloga)
- Sastanci *Kolegija voditelja visokoškolskih knjižnica Sveučilišta u Splitu* te razmjena dobre prakse (održana su 3 sastanka)
- *Matičnost u oblaku* – otvorena je mogućnost online savjetovanja putem Zoom platforme na unaprijed dogovorene teme
- Prisustvovanje sjednicama Središnjeg stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi Republike Hrvatske - održan jedan online sastanak

- Prisustvovanje sjednicama Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih razvojnih službi - održana tri sastanka, 2 uživo i jedan online

2. Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica Republike Hrvatske

Tijekom veljače, ožujka i travnja 2023. godine pružala se stručna pomoć knjižničarima zaduženim za unos podataka u Sustav. Nakon prikupljenih podataka i njihove provjere, izrađen je dokument: *Analiza knjižnica u sustavu matične djelatnosti Sveučilišne knjižnice u Splitu za 2022. godinu prema podacima iz Sustava statističkih podataka Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Splitu*. Split, 2023. Dokument je objavljen na mrežnim stranicama Sveučilišne knjižnice u Splitu.

Služba prikuplja i unosi podatke u Sustav za Sveučilišnu knjižnicu u Splitu.

3. Bibliometrijske usluge za potrebe znanstveno-nastavnog osoblja Sveučilišta u Splitu, znanstvenika instituta te uredništva časopisa Splitsko-dalmatinske županije (samostalno i u suradnji s Odjelom rada s korisnicima)

- analiza znanstvene produktivnosti znanstveno-nastavnog osoblja Sveučilišta u Splitu u svrhu dodjeljivanja nagrada
- koordinacija izrade Potvrda o zastupljenosti i citiranosti radova znanstvenika/ce u relevantnim bazama podataka u svrhu napredovanja i priprema za projekte
- sređivanja afilijacija i provjera točnosti autorskih profila u bazama podataka Scopus i Web of Science Core Collection
- administriranje alatom Scopus Institutional Wizard

Tijekom 2023. godine napravljeno je više bibliometrijskih analiza produktivnosti znanstveno-nastavnog osoblja za potrebe uprave Sveučilišta u Splitu (samostalno i u suradnji s Odjelom rada s korisnicima)

- Popis znanstvenih radova djelatnika Sveučilišta u Splitu indeksiranih u citatnim bazama podataka WoS i Scopus u 2021. godini u svrhu temeljnog financiranja znanosti Ministarstva znanosti i obrazovanja.
- Potvrde o zastupljenosti časopisa za potrebe uredništava domaćih znanstvenih i stručnih časopisa u svrhu financiranja časopisa Sveučilišta u Splitu (izdavanje na zahtjev uredništva časopisa)
- Više različitih analiza na zahtjev (samostalno i u suradnji s Odjelom rada s korisnicima)

4. Repozitorij: unos i održavanje

- a. Briga o repozitorijima Sveučilišta u Splitu, Odjela za studije mora, Odjela za forenzične znanosti i Odjela za stručne studije (u suradnji s Odjelom rada s korisnicima)
- b. Poticanje pohrane različitih vrsta objekata u repozitorije i unaprjeđenja institucijskih repozitorija
- c. Poticanje samoarhiviranja završnih i diplomskih radova

5. Baze podataka

- Organizacija radionica (kontinuirano kroz godinu)
- Osiguravanje probnih pristupa (kontinuirano kroz godinu)
- Redovito slanje obavijesti kolegama i kolegicama u sustavu matičnosti te redovito objavljivanje vijesti o novim pristupima na elektroničke izvore na mrežnim stranicama Sveučilišne knjižnice.

6. Uređivanje i ažuriranje mrežnih stranica

(<https://www.svkst.unist.hr/>)

- Redovito tehničko ažuriranje i razvoj mrežnih stranica, stvaranje i objava različitog tekstualnog i grafičkog materijala
- Pretraživač za katalog i e-izvore na naslovnoj stranici, sustav i upute za označavanje SDG na objavama (izradila Ljiljana Poljak Bilić)
- Mrežna izložba „Knjižnica i njezini ljudi“ (tehnička podrška Ljiljana Poljak Bilić)

7. Otvorena znanost

- a. Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Splitu
- b. Organizacija radionice za znanstveno-nastavno osoblje Sveučilišta (istraživački podaci i promocija Politike otvorene znanosti Sveučilišta u Splitu) – 28. lipnja 2023.
- c. Research Data Management Toolkit for SEA-EU Alliance (u sklopu WP5 projekta reSEArch-EU)
- d. Podrška za otvorenu znanost (pomoć pri izradi plana upravljanja istraživačkim podacima, obvezama objave istraživačkih podataka ovisno o financijerima i sl.)
- e. *Research Data Officer* za UNIST (reSEArch-EU)
- f. Poticanje samoarhiviranja završnih i diplomskih radova

8. Usavršavanje knjižničara i korisnika u sustavu Sveučilišta u Splitu

- CSSU Webinar za polaznike u Splitsko-dalmatinskoj županiji (2 webinaru u suradnji s Gradskom knjižnicom Marka Marulića u Splitu):
 - a) Kako? Za koga? Što? i Zašto? sačuvati knjižničnu baštinu, predavačica dr. sc. Marina Krpan Smiljanec, 6. 3. 2023.
 - b) Knjižnice i turizam, predavačica dr. sc. Ksenija Tokić, 19. 9. 2023.
- Stručni skup „Kako biti vidljiviji“ koji je održan u Sveučilišnoj knjižnici u Splitu 29. ožujka 2023. (programsko-organizacijski odbor)
- Elsevierova serija webinaru koja je održana u ožujku i travnju 2023.: Affiliation profiles in Scopus (for administrators), Searching effectively on Scopus, Scopus author profiles i Research metrics in Scopus: what do they mean and how to use them?
- Mini-ciklus radionica koji se tijekom ožujka 2023. održao na Filozofskom fakultetu u Splitu: *Znanstveni rad i informacijske vještine*. U organizaciji Edukacije Sveučilišne knjižnice u Splitu djelatnice Službe su održale dvije radionice:

- a) Pregled elektroničkih izvora u društvenim i humanističkim znanostima, Irena Urem
- b) Odabir časopisa za objavljivanje znanstvenog rada, Ljiljana Poljak Bilić

9. Projektne aktivnosti

- a. Projekt European University of the Seas (SEA-EU, WP4)
- b. Projekt Reinforcing Sustainable Actions, resilience, cooperation and harmonisation across and by the SEA-EU Alliance (ReSEArch EU- WP 5, WP 7)
- c. Projekt e-Sveučilišta (sudjelovanje u pripremnim aktivnostima za novi knjižnični sustav)

10. Edukacije i skupovi na kojima su sudjelovale djelatnice Službe

- a. Skup Kako biti vidljiviji, Sveučilišna knjižnica u Splitu, Split, 29. 3. 2023.
- b. 18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, Lovran, 31. 5. – 3. 6. 2023.
- c. IFLA WLIC, Rotterdam, 21. – 25. 8. 2023.
- d. PubMet 2023., Sveučilište u Zadru, Zadar, 13. – 15. 9. 2023.
- e. 2. međunarodna konferencija: Let's go green!, Nacionalna i Sveučilišna knjižnica u Zagrebu, 9 i 10. 11. 2023.

11. Stručni i znanstveni rad djelatnica Službe

- 1. IFLA WLIC 2023. Heberling Dragičević, S.; Mokriš, S.; Šalamon-Cindori, B.; Urem, I. Together for special libraries in Croatia. (postersko izlaganje)

Na svjetskom knjižničarskom i informacijskom kongresu Međunarodnoga saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA WLIC 2023), koji je krajem kolovoza održan u Rotterdamu u Nizozemskoj, posterskim izlaganjem *Together for special libraries in Croatia*, voditeljice sveučilišnih matičnih razvojnih službi Sanja Heberling Dragičević iz Sveučilišne knjižnice Rijeka, dr. sc. Svjetlana Mokriš iz Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, dr. sc. Breza Šalamon-Cindori iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te Irena Urem iz Sveučilišne knjižnice u Splitu predstavile su rad i sustav matičnih razvojnih službi na primjeru specijalnih knjižnica Republike Hrvatske. Zadnjeg dana konferencije organiziran je posjet različitim nizozemskim knjižnicama.

- 2. 18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, 2023. Urem, I. Pregled knjižničnih sustava u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama Dalmacije. (postersko izlaganje)

Postersko izlaganje daje pregled knjižničnih sustava koji se koriste za knjižnično poslovanje u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama na području Dalmacije, koristeći se podacima iz Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica koje su knjižnice prema *Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti* (NN [17/19](#), [98/19](#), [114/22](#)) obvezne prikupljati. Naglasak je stavljen na brojnost različitih knjižničnih sustava, učestalost ažuriranja njihovih inačica te na zahtjeve koje trebaju zadovoljiti kako bi knjižnice poslovale prema propisanim standardima.

- 3. PubMet 2023. Poljak Bilić, Lj; Posavec, K. FAIRness of research data in humanities.
URL: <https://pubmet2023.unizd.hr/bilic-abstract/> (izlaganje)

12. Članstva djelatnica Službe u strukovnim i drugim udrugama te ostalim tijelima na bilo kojoj razini

Ljiljana Poljak Bilić:

Društvo knjižničara u Splitu, članica Glavnog odbora

Komisija za statistiku i pokazatelje uspješnosti pri HKD-u, članica

Komisija za teoriju i znanstveni rad pri HKD-u, predsjednica

Radna skupina za autorska prava u Dabru, članica

Radna skupina za istraživačke podatke u Dabru, članica

RDA in Croatia, članica

Povjerenstvo za kvalitetu Sveučilišne knjižnice u Splitu, članica

Irena Urem:

Središnje stručno vijeće svih matičnih razvojnih službi republike Hrvatske, članica

Stručno vijeće sveučilišnih matičnih razvojnih službi, članica

Komisija za autorsko pravo i otvoreni pristup pri HKD-u, članica

Društvo knjižničara u Splitu, članica

Irena Urem, viša knjižničarka
voditeljica Matične službe za istraživanje i
razvoj